ASOS JOURNAL
The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 13, Sayı: 160, Ocak 2025, s. 434-451

ISSN: 2148-2489 Doi Number: http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.79343

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date *18.11.2024*

Yayımlanma Tarihi / The Publication Date *29.01.2025*

Ceren ŞEYHOĞLU SEVEN
Gazi Üniversitesi, Müzik Bölümü
cerenseyhoglu@hotmail.com
Orcid: 0000-0002-2184-7337

Prof. Dr. Aytekin ALBUZ
Gazi Üniversitesi
aytekina@gazi.edu.tr
Orcid: 0000-0001-7919-0596

TÜRKİYE'DE ÇALGI EĞİTİMİNDE EZBER YÖNTEMİNE İLİŞKİN YAPILAN AKADEMİK ÇALIŞMALAR VE İNCELENMESİ

Öz

Ezber, bir metni veya bir sözü eksiksiz tekrarlayabilecek biçimde akılda tutma, ezberleme ve akılda tutma yeteneğidir. Bilginin uzun süreli belleğe aktarmanın en ilkel yolu, tekrardır. Kullanılan ilk bellek stratejisi de bilginin tekrar edilmesidir, başka bir değişle de ezberlemedir. Ezber yöntemi pek çok alanda kabul görmeyen bir yöntem olmasına karşın, çalgı eğitiminde ezberin önemi büyüktür. Bu çalışmada, çalgı öğretiminde ezber yönetimine ilişkin yapılan araştırmaların genel bir taraması yapılarak incelenmesine yer verilmektedir. Araştırmanın birinci boyutunda, YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında bulunan ve tam metin erişimine izin verilen **9** adet lisansüstü tez doküman incelemesi tekniği ile analiz edilmiştir. Tezler; ad, tür, üniversite, enstitü, konu ve yazıldıkları yıllara göre ele alınmıştır. Araştırmanın türüne göre; tezlerin, 5'i yüksek lisans, 4'ü de doktora tezidir. Tezlerin en fazla yazıldığı üniversitelerin Gazi Üniversitesi ve İnönü Üniversitesi olduğu, enstitü bazında en çok Eğitim Bilimleri Enstitüsünde yazıldığı, en fazla çalışmanın 2006, 2019 ve 2023 yıllarında yapıldığı, görülmüştür. Doktora tezlerinin hepsinin "Eğitim-Öğretim" ve "Müzik" konularında olduğu ve

yine Yüksek Lisans tezlerinin en fazla oranla "Müzik" konusunda olduğu saptanmıştır. Araştırmanın ikinci boyutunda ise google akademik arama motorunda yapılan tarama sonucunda; çalgı eğitiminde ezber yöntemine ilişkin 2000- 2024 yılları arasında yayımlanan 14 makaleye erişilmiştir. Konu ile ilgili makalelerin en çok 2016 ve 2022 yılları arasında yazıldığı görülmüş olup; benzer bibliyografig araştırmaların yapılması da önerilmiştir.

Anahtar kelimeler: Müzik, Müzik Eğitimi, Çalgı Eğitimi, Ezber Yöntemi, Lisansüstü Tezler, Bilimsel Makaleler.

ACADEMIC STUDIES ON THE MEMORIZATION METHOD IN INSTRUMENTAL EDUCATION IN TÜRKİYE AND THEIR ANALYSIS

Abstract

Memorization is the ability to remember and recite a text or a statement without errors, retaining it in the mind. The most primitive method of transferring information to long-term memory is repetition. The first memory strategy used is also repetition of information, in other words, memorization. Although the memorization method is not widely accepted in many fields, it holds significant importance in instrumental education. This study presents a general review of research conducted on the use of the memorization method in instrumental instruction. In the first part of the research, 9 postgraduate theses accessible in full text from the YÖK National Thesis Center database were analyzed using the document review technique. The theses were evaluated based on their title, type, university, institute, subject, and the years they were written. According to the type of research, 5 of the theses are master's theses, and 4 are doctoral dissertations. The universities where most of the theses were written are Gazi University and İnönü University, and in terms of institutes, most were written at the Institute of Educational Sciences. It was observed that the majority of the studies were conducted in 2006, 2019, and 2023. All the doctoral dissertations were on "Education" and "Music", and the highest proportion of master's theses were also on "Music". In the second part of the research, a search was conducted using Google Scholar, and 14 articles on the memorization method in instrumental education published between 2000 and 2024 were accessed. It was found that most of the articles were written between 2016 and 2022, and it was suggested that similar bibliographic research should be conducted in the future.

Keywords: Music, Music Education, Instrumental Education, Memorization Method, Graduate Theses, Scientific Articles.

GİRİŞ

Müzik eğitimi, bireylerin müziğin derinliklerine inmelerini ve kendi müzikal kimliklerini geliştirerek ortaya koymalarını sağlayan önemli bir sistematik düzendir. Temelinde müzik eğitimini barındıran bu düzen çeşitli alt dallara doğru genişlemektedir. Bu bağlamda, bir alt dalı olarak adlandırılabilen çalgı eğitimi, bireylere çalgılarını kullanarak müziği anlama ve kendini ifade etme becerileri kazandırma amacını taşımaktadır. Çalgı eğitiminde önemli ölçüde kullanılan "ezberleme" yöntemi yoluyla, bireyin çalgısı ile seslendirdiği etüt ya da eserinde

performans olarak daha üst düzey, müzikal olarak daha özgür olduğu düşünülmektedir. Etüt ya da eseri ezberlemeye geçmeden önce öğrenmenin gerçekleşmesi gerekmektedir.

Öğrenme, bireyin deneyimleri eğitim veya pratik yoluyla bilgi, beceri, anlayış veya davranış değişiklikleri kazanmasıdır. Öğrenme, çevredeki bilgiyi işleme, anlama, hatırlama ve uygulama sürecidir.

Bilgiyi işleme kuramı, öğrenmeyi bilişsel açıdan inceleyen kuramlardan biridir. Bu kurama göre, bireylerin algılaması, düşünmesi, problem çözmesi ve karar vermesi gibi belirli bir düzen içinde olan zihinsel süreçlere "bilgiyi işleme" adı verilir (Anderson, 1995). Bu kurama göre; insan zihni bilgiyi alır, işler, biçim ve içeriğini değiştirir, depolar ve gerektiği zaman geri getirir (Subaşı, 1999, s.28).

Tay (2005)'a göre, bilgiyi işleme kuramında öğrenmenin oluşumu şu süreçlerde meydana gelmektedir:

• Uyarıcı, dış kaynaklardan duyular aracılığıyla alınır,

• Duyusal kayıtta seçilerek belli formlara dönüştürülür,

• Kısa süreli bellekte işlenir,

• Uzun süreli bellekteki ilişkili bilgi, çalışan belleğe geri getirilerek yeni bilgi ile bütünleştirilir ve bu yolla kodlanarak yeni bilgiye anlam kazandırılır,

• Kodlanan bilgi uzun süreli bellekte depolanır.

• Depolanan bilgi, gereksinim olduğunda uzun süreli bellekten geri getirilir.

Bellek

Bilgiyi işleme kuramına göre Duyusal Kayıt, Kısa Süreli Bellek, Uzun Süreli Bellek olmak üzere üç tür bellek bulunmaktadır.

Bilgiyi işleme kuramının ilk aşaması olan duyusal bellekte, duyu organları ile çevreden alınan uyarıcılar çok kısa bir süre bellekte tutularak algılanmakta ve tanınmaktadır. Verilerin depolama alanı çok sınırlı olan kısa süreli belleğe alınması aşamasında "dikkat" önem taşımaktadır. Dikkat, duyusal kayıttan gelen bilginin kısa sureli belleğe geçişini sağlayan ilk koşuldur. Kısa süreli belleğe gelen bilgi işlenmektedir ve "tekrarlama" süreci ile veriler uzun süreli belleğe geçmektedir.

Kısa sureli belleğin gelişimini sağlamak çok tekrar yapmaktan geçmektedir. Tekrar; öğrenmeyi kolaylaştıran, unutmayı minimum düzeye getiren bir süreçtir. Öğrenilen konunun/ etüdün / eserin doğru şekilde tekrarı öğrenmeyi pekiştirir, geliştirir ve unutmayı azaltır.

Müzikal Bellek

Müzikal bellek bir kişinin müziğe dair bilgilerini hatırlama, tanıma ve geri çağırma yeteneğini ifade etmektedir. Bu, melodi, ritim, armoni, çalgı çalarken nüans, parmak numarası, müzik formları vb. müzikal unsurların hafızada depolanması ve tanınması sürecini içermektedir. (Uçan 1997), müzikal belleği, işitilen, okunan yazılan, görülen, dinlenen, çalınan, söylenen müzik ya da müziksel öğeleri, bıraktıkları izler yoluyla akılda tutma, saklama ve gerektiğinde hatırlama gücü olarak tanımlamıştır.

Müzik eğitiminde/çalgı eğitiminde belleğin önemi, iyi bir seslendirmenin gerçekleştirilmesinde ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle müzikal belleğin niteliği ve kullanımı da önem taşımaktadır. Müzikal bellek, müzik eğitimi, sürekli dinleme ve aktif olarak müzikle uğraşma, çalgı çalma ile geliştirilebilir. Düzenli olarak çalgı çalışmak, eser ve etütlerin analizini yapmak, eser ve etütlerin solfejini yapmak müziksel belleği güçlendirebilir. Aynı zamanda, müzikal belleği geliştirmek için, notaları veya eser / etüt içerisindeki zorlu pasajları defalarca tekrar etmek ve sonucunda ezberlemek gerekmektedir.

Çalgı Eğitiminde Ezber

Pek çok eğitimci ezberleyerek öğrenmenin doğru bir öğrenme yöntemi olmadığını, bilginin anlaşılmadan sadece tekrar ederek belleğe alınmasının öğrenme olmadığını düşünse de çalgı eğitiminde durum daha farklıdır. Çalgı eğitiminde ezber, öğrenilmiş, anlaşılmış olan bilginin belleğe kaydedilmesinde kullanılan bir yöntemdir. Çalgı çalan bireyin öncelikle çalacağı eseri ya da etüdü anlaması, öğrenmesi gerekmektedir. Öğrenme gerçekleştikten sonra hareketlerin otomatik hale gelebilmesi açısından ezberleme yöntemi önem taşımaktadır. Birey ezber çalmaya başladıktan sonra eseri ya da etüdü yorumlama konusunda daha özgür olmaktadır. Dolayısıyla ezber yöntemi ile çalgı çalan bireyin hem yorum gücü artar hem de performansı yükselmektedir.

Müzik, duygusal ifade ve yaratıcılık açısından güçlü bir araç olarak kabul edilmektedir. Bundan dolayı, müzik eğitimi ve müzik eğitiminin alt alanlarında sürekli gelişim ve ilerleme sağlamak için yapılan bilimsel araştırmaların önemi oldukça büyüktür.

Araştırmacılar tarafından bilime katkıda bulunmak amacıyla, planlı ve sistematik olarak, verilerin toplanması, yorumlanması ve değerlendirilmesiyle yapılan çalışmalara bilimsel araştırma denir (Çaparlar & Dönmez,2016).

Bilimsel araştırmalar, mevcut bilgilere dayanarak yeni çalışmalar gerçekleştirerek çalgı eğitiminde ezber yöntemi ile ilgili bilgi birikimini artırmaktadır ve çalgı eğitiminde ezber yöntemi etkinliği hakkında daha derin bir anlayış sağlamaktadır. Bu çalışma, çalgı eğitiminde ezber yöntemi üzerine odaklanarak hazırlanan bilimsel araştırmaların genel bir taraması yapılarak ezber yönteminin etkililiği ve çalgı çalma performansı üzerindeki etkilerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Buradan yola çıkarak bu araştırmanın problem cümlesi, "Türkiye'de çalgı eğitiminde ezber yöntemine ilişkin yapılan akademik araştırmalar nelerdir?" şeklinde oluşturulmuştur. Bu problem cümlesi doğrultusunda yanıtlanacak alt sorular ise şu şekilde belirlenmiştir:

1. Türkiye'de ezber yöntemine ilişkin yazılmış lisansüstü tezlere yönelik araştırma sonuçları nasıldır?
2. Türkiye'de ezber yöntemine ilişkin yazılmış makalelere yönelik araştırma sonuçları nasıldır?

Araştırmanın Amacı

Bu çalışma, çalgı eğitiminde ezber yöntemi üzerine odaklanarak hazırlanan bilimsel araştırmaların genel bir taraması yapılarak ezber yönteminin etkililiği ve çalgı çalma performansı üzerindeki etkilerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, Türkiye'de ezber çalma yöntemi ile ilgili yapılmış olan akademik çalışmaları diğer alanlarda pek kabul görmeyen ancak müzik eğitimi için büyük faydası olduğu düşünülen çalgı eğitiminde ezber yöntemine ilişkin yapılmış akademik çalışmaların irdelenmesi, değerlendirilmesi, bu tür çalışmaların ne derece önem taşıdığının belirlenmesi, ve bu konu ile ilgili yapılacak olan çalışmalara da ışık tutması bakımından önem arz etmektedir.

Sınırlıklar

Bu araştırma;

- YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında bulunan ve tam metin erişime açılmasına izin verilen 8 adet "ezber" konulu lisansüstü tez ile,
- YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında tam metin erişimine izni olmadığından ancak Gazi Üniversitesi Kütüphanesi'nden ulaşılan "ezber "konulu 1 adet lisansüstü tez ile,
- Google akademik arama motorunda yapılan tarama sonucunda çalgı eğitiminde ezber yöntemine ilişkin tam metne erişim sağlanan 14 bilimsel Türkçe makale ile,
- Lisansüstü tezler için 1999-2024 yıl aralığı, bilimsel makaleler için 2000-2024 yıl aralığı ile sınırlıdır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan "doküman inceleme tekniği" kullanılmıştır. Doküman inceleme tekniği, araştırmacıların yazılı materyalleri inceleyerek bilgi topladığı bir nitel araştırma yöntemidir. Bu yöntem genellikle mevcut belgeleri, raporları, kitapları, dergileri, mektupları, günlükleri, gazete ve dergi makalelerini veya diğer yazılı kaynakları analiz etmeyi içerir. Araştırmacılar, bu belgeleri kullanarak araştırma sorularını yanıtlamak, belirli bir konuyu anlamak veya geçmiş olayları ve süreçleri değerlendirmek için bilgi elde ederler. Bu yöntem, mevcut verilere dayalı olarak derinlemesine bir analiz sağlar ve araştırmacılara kapsamlı bir anlayış sunar. Doküman analizi, yazılı belgelerin içeriğini titizlikle ve sistematik olarak analiz etmek için kullanılan bir nitel araştırma yöntemidir (Wach, 2013).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 1999-2024 yılları arasında Türkiye'de çalgı / ses eğitiminde ezber yöntemi ile ilgili hazırlanmış lisansüstü tezler ile bilimsel makaleler oluşturmaktadır. Buna bağlı olarak taramalarda ulaşılan 9 lisansüstü tez ve 14 makale olmak üzere toplam 23 akademik çalışma ise örnekleme dahil edilmiştir.

Veri Toplama Süreci

Araştırmanın dokümanları, YÖK Ulusal Tez Merkezi'nin tez tarama sayfasından, "ezber" anahtar sözcüğü ile arama yapılmış, alan "tümü", izin durumu "tümü", tez türü "tümü" olarak taratılmıştır. Yapılan arama sonucunda 1065 adet lisansüstü tez listelenmiş, gelişmiş arama seçeneğinde ise "aranılacak kelime(ler)" ezber ve müzik eğitimi, "aranacak alan" tümü seçilmiş ve 6 adet lisansüstü tez listelenmiştir. Yapılan detaylı tarama sonucu çalgı / ses eğitiminde ezber ile doğrudan ilgili, ilk araştırmanın yapıldığı 1999 yılından 2024 yılına kadar, olan tezler içerik olarak incelenmiş ve izinli/izinsiz olarak toplam 21 adet tez tespit edilmiş, aranacak alan "tez

adı" olarak yapılan arama sonucu ile de taramanın sağlaması yapılmıştır. Adında "ezber" terimi bulunan ancak konu alanı "din","dilbilimi" , "sosyoloji" ve "felsefe" olan tezler kapsam dışı bırakılmış, araştırmanın alanı ile ilgili tez sayısı 9 olarak belirlenmiştir. Araştırma 1999 yılından sonra YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanından ulaşılabilen izinli çalışmaları kapsamaktadır.

Aynı zamanda dokümanlar, Google Gelişmiş arama sayfasından, "ezber" ve "müzik eğitimi" anahtar sözcükleri ile dil seçeneğini "Türkçe" olarak belirleyerek yapılan tarama sonucunda müzik ve çalgı eğitiminde ezber yöntemine ilişkin 2000- 2024 yılları arasında yayımlanan 14 makale olarak tespit edilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada doküman inceleme tekniği ile ulaşılan lisansüstü tezlerin içerik analizleri yapılmıştır. Bernans Berelson içerik analizini "iletişimin açıklanan içeriğinin yansız, sistematik sayısal tanımlarını yapan bir araştırma tekniği" olarak tanımlamaktadır (Bilgin, 2006, s.1). İçerik analizi, "iletilerin açık olan içeriğinin nesnel ölçülebilir ve doğrulanabilir bir açıklamasını yapabilmek amacıyla kullanılmaktadır" (Fiske, 1996, s. 176). Ulaşılan tezlerin ve bilimsel makalelerin içerik analizlerinin yapılabilmesi amacı ile "Analiz Formu" oluşturulmuştur. Bu form yapılan benzer çalışmalar taranarak ve veri toplama araçları incelenerek oluşturulmuştur. Lisansüstü tezlerin içerik analizini yapmak üzere oluşturulan analiz formunda örnekleme alınan tezlerin tez türleri, tezlerin yılları, tezlerin yapıldıkları üniversiteler, tezlerde kullanılan araştırma yöntemleri ve tezlerin veri toplama araçları gibi bilgiler yer almaktadır. Bilimsel makalelerin içerik analizini yapmak üzere oluşturulan formda, yine örnekleme alınan bilimsel makalelerin yılları, konuları, kullanılan araştırma yöntemleri, veri toplama araçları gibi bilgiler yer almaktadır. Formdan elde edilen verilerin çözümlenmesinde yüzde (%) ve frekans (f)'tan yararlanılmış ve ilgili tablolar altında gösterilmiştir.

BULGULAR VE YORUM

1.Türkiye'de Ezber Yöntemi İle İlgili Yazılmış Lisansüstü Tezlere İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde, 1999 -2024 yıllarını kapsayan Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Dokümantasyon Merkezi"ne yer alan "ezber" anahtar kelimesi kapsamında hazırlanan lisansüstü tezlerden elde edilen bulgu ve yorumlar yer almaktadır.

1.1. Tezlerin Adlarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 1.

Tezlerin Adları

Tür	Lisansüstü Tez Adları	Yılı
Yüksek Lisans	. Piyano Çalmada Ezber	1999
	. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda ezber çalmanın-söylemenin öğrenci başarısına etkisinin değerlendirilmesi	2006
	. Devlet konservatuvarları müzik bölümü ilköğretim ve lise devresi yaylı çalgılar anasanat dalı öğrencilerinin enstruman çalmada ezberi kullanma /ezber çalma durumları (hacettepe üniversitesi örneği)	2006
	. Bireysel öğrenme modeli olarak üç ezberleme tekniğinin amatör yetişkin piyano sınıfındaki etkileri	2019
	. Gitar eğitiminde öğrenme stratejilerine dayalı etkinlikler ile öğrencilerin eserlerini ezbere çalma becerilerinin geliştirilmesi: Eylem araştırması	2023

Doktora	. Müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin piyano eserlerini ezbere çalma başarılarında analitik ezberleme yaklaşımının etkililiği	2010
	. Keman eğitiminde ezber yöntemine dayalı öğretim programının öğrenci performansına etkisi	2013
	. Kulaktan şarkı öğrenme yönteminin müzik öğretmenliği programı öğrencilerinin ezberleme ve deşifre becerileri üzerine etkisi	2019
	. Görme engelli öğrencilerin keman performansı üzerine bir karşılaştırmalı karma yöntem araştırması: Braille sistemi ile ezbere dayalı öğrenme	2023

Tablo 1'de YÖK veri tabanından erişim izni olan, "ezber" anahtar kelimesi kullanılarak arama yapıldığında ulaşılan lisans üstü tezlerin adları yer almaktadır. Tabloya bakıldığında ezber konusu 9 tane 1999-2023 yılları arasında toplam 9 tane lisansüstü tez yazıldığı görülmektedir. Lisansüstü tezler ağırlıklı olarak piyano çalgısı ile ilişkilidir. Piyano dışında tez adlarında keman, gitar, yaylı çalgılar, çalma söyleme, deşifre becerisine de yer verilmiştir.

1.2. Tezlerin Türlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

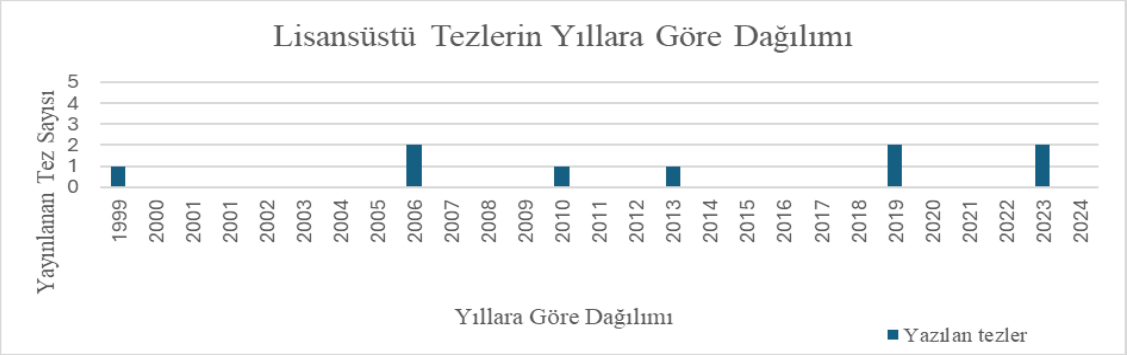
Tablo 2.

Tezlerin Türleri

Tez Türü	Yüksek Lisans		Doktora		Sanatta Yeterlik		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
	5	55,55	4	44,44	0	0	9	100

Tablo 2'de YÖK veri tabanında yazılmış olan tezlerin türlere göre dağılımı gösterilmektedir. YÖK veri tabanında yer alan "ezber" anahtar kelimesi ile ilgili yazılmış olan tezlerin %55,55'i yüksek lisans tezi, %44,44'ü doktora tezidir. Ezber ile ilgili sanatta yeterlilik tezine rastlanmamıştır. Yüksek lisans düzeyinde yazılmış olan tezlerin oranı (yüksek lisans = %55,55) doktora düzeyinde yazılan tez oranına göre daha yüksek bir görünüm sergilemektedir. (Doktora = %44,44)

1.3. Tezlerin Yazıldığı Yıllara Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Şekil 1. Tezlerin Yazıldığı Yıllara Göre Dağılımı

Şekil 1'de incelenen lisansüstü tezlerin bitirme tarihine göre sayısal dağılımı gösterilmektedir. Buna göre en çok 2006, 2019 ve 2023 yıllarında ezber yöntemi ile ilgili tezler yayınlanmıştır. 1999 -2006, 2006 -2010, 2010-2013, 2013-2019, 2019-2023 yılları arasında konu ile ilgili tez bulunmamaktadır. 2019 yılından itibaren ezber yöntemi ile ilgili lisansüstü tezlerde bir artış gözlemlenmektedir.

1.4. Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 3.

Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite	Yüksek Lisans		Doktora		Toplam	
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	f	%	f	%	f	%
	1	20	-	-	1	11,11
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	f	%	f	%	f	%
	1	20	-	-	1	11,11
Uludağ Üniversitesi	f	%	f	%	f	%
	1	20	-	-	1	11,11
Gazi Üniversitesi	f	%	f	%	f	%
	1	20	1	25	2	22,22
Akdeniz Üniversitesi	f	%	f	%	f	%
	1	20	-		1	11,11
İnönü Üniversitesi	f	%	f	%	f	%
	-	-	2	50	2	22,22
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	f	%	f	%	f	%
	-	-	1	25	1	11,11
Toplam	5	100	4	100	9	100

Tablo 3'te tezlerin üniversitelere göre dağılımı gösterilmektedir. Tablo 2 incelendiğinde ezber ile ilgili olan lisansüstü tezlerin %22,22 oranla çoğunluğunun İnönü Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi'nde yazıldığı görülmektedir. Doktora tezlerinin çoğunluğunun %22,22 oranla İnönü Üniversitesi bünyesinde yapılan araştırmalar olduğu görülmektedir. Toplam lisansüstü tezlerin çoğunluğunu oluşturan yüksek lisans tezlerinin %20'lik oranlarla Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Muğla Sıtıkı Koçman Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi, Gazi Üniversitesi ve Akdeniz Üniversitesi bünyelerinde yapıldığı görülmektedir. Gazi Üniversitesi'nde ezber ile ilgili 1 yüksek lisans, 1 doktora tezi olduğu tespit edilmiştir.

1.5. Tezlerin Enstitülere Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 4.

Tezlerin Enstitülere Göre Dağılımı

Enstitü Adı	Yüksek Lisans		Doktora		Toplam	
Sosyal Bilimler Enstitüsü	f	%	f	%	f	%
	2	40	-	-	2	22,22
Eğitim Bilimleri Enstitüsü	f	%	f	%	f	%
	1	20	4	100	5	55,56
Fen Bilimleri Enstitüsü	f	%	f	%	f	%
	1	20	-	-	1	11,11
Güzel Sanatlar Enstitüsü	f	%	f	%	f	%
	1	20	-	-	1	11,11
Toplam	f	%	f	%	f	%
	5	100	4	100	9	100

Tablo 4'te bakıldığında %55,56 oranla tezlerin Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde yapıldığı görülmektedir. En az çalışmaların ise %11,11oranla Fen Bilimleri Enstitüsü ve Güzel Sanatlar Enstitüsü'nde yapıldığı görülmektedir. Tabloya göre doktora tezlerinin tamamının Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde Yüksek lisans tezlerinin %40 oranla Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yazıldığı tespit edilmiştir.

1.6. Tezlerin Modellerine Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 5.

Tezlerin Modellerine Göre Dağılımları

Modeller	Yüksek Lisans		Doktora		Toplam	
Betimsel	f	%	f	%	f	%
	1	20	-	-	1	11,11
Çalışma önerisi	f	%	f	%	f	%
	3	60	2	50	5	55,56
Öğrenme modeli	f	%	f	%	f	%
	1	20	1	25	2	22,22
Program geliştirme	f	%	f	%	f	%
	-	-	1	25	1	11,11
Toplam	f	%	f	%	f	%
	5	100	4	100	9	100

Tablo 5 incelendiğinde yapılan lisansüstü tezler içerisinde en fazla %55,56 oranında Çalışma Önerisi konulu tezler olduğu tespit edilmiştir. Tabloda, Çalışma Önerisi konusuna ilişkin yüksek lisans çalışmalarının %60 oranında ve doktora çalışmalarının %50 oranında olduğu görülmüştür. İkinci sırada ise %22,22 oranında Öğrenme modeli konulu tezler yer almaktadır. Program geliştirme konusuna yönelik tek çalışmanın %11,11 oranında doktora tezi olarak hazırlandığı tespit edilmiştir.

1.7. Tezlerin Kullanılan Araştırma Türüne Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 6.

Tezlerin Kullanılan Araştırma Türüne Göre Dağılımları

	Yüksek Lisans		Doktora		Toplam	
Nitel	f	%	f	%	f	%
	1	20	-	-	1	11,11
Nicel	f	%	f	%	f	%
	2	40	1	25	3	33,33
Karma	f	%	f	%	f	%
	2	40	3	75	5	55,56
Toplam	f	%	f	%	f	%
	5	100	4	100	9	100

Tablo 6'da ezber yöntemi ile ilgili yapılmış lisansüstü tezlerin en fazla %55,56 oranında karma yöntemler kullanılarak yazıldığı görülmüştür. Tabloya göre tezlerde kullanılan araştırma yöntemlerinde sadece nitel araştırma yöntemleri kullanılan tezler yapılan tüm tezlerin %11,11 ini oluşturmaktadır. Sadece nicel araştırma yöntemleri kullanarak yazılmış olan tezler ise tüm tezler içinde %33,33 lük bir oran oluşturduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre ezber yöntemine ilişkin yapılan tezlerin büyük kısmının %55,56'lık oranla karma yöntemlerden yararlanılarak yazılmıştır. Hazırlanan yüksek lisans tezlerinin %40' ında ise karma araştırma yöntemlerinden faydalanılmıştır. Ezber yöntemi üzerine yapılmış olan doktora tezlerinin %75'sinde karma araştırma yöntemleri kullanıldığı sonucuna varılmıştır.

1.8. Tezlerin Veri Toplama Yöntem ve Araçlarına Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 7.

Tezlerin Veri Toplama Yöntem ve Araçlarına Göre Dağılımları

	Yüksek Lisans		Doktora		Toplam	
Görüşme	f	%	f	%	f	%
	1	20	-	-	1	11,11
Görüşme-Gözlem	f	%	f	%	f	%
	1	20	-	-	1	11,11
Anket	f	%	f	%	f	%
	2	40	-	-	2	22,22
Deneysel Çalışma	f	%	f	%	f	%
	1	20	1	25	2	22,22
Görüşme-Deney	f	%	f	%	f	%
	-	-	2	50	2	22,22
Litaretür Tarama -Deney	f	%	f	%	f	%
	-	-	1	25	1	11,11
Toplam	f	%	f	%	f	%
	5	100	4	100	9	100

Tablo 7 incelendiğinde ezber yöntemine ilişkin yazılmış lisansüstü tezlerin en fazla %22,22 lik oranla veri toplama aracı olarak kullanılan araçların "Deneysel Çalışma" , "Görüşme-Deney" ve "Literatür tarama-Deney" olduğu görülmüştür. Ezber yöntemi ile ilgili yazılmış tüm tezler içinde %11,11lik oranla "görüşme", "görüşme-gözlem" ve "literatür tarama-deney" veri

toplama araçları tespit edilmiştir. Yapılan yüksek lisans tezleri içinde en fazla %40 oranla "anket" aracının, doktora tezlerinde ise en fazla "%50lik oranla "Görüşme-Deney" araçlarının kullanıldığı görülmüştür. Buna göre ezber yöntemine ilişkin yapılan tezlerin büyük kısmının deneysel yöntemler kullanılarak yapılmış olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

2.Türkiye'de ezber yöntemi ile ilgili yazılmış bilimsel makalelerin türlerine göre dağılım Durumuna İlişkin Bulgular ve yorumlar

Bu bölümde, 2000 -2024 yıllarını kapsayan ve Google Akademik web sayfasında "çalgı eğitiminde ezber yöntemi" anahtar cümlesi ile arama yapıldığında ulaşılan bilimsel makalelerden elde edilen bulgu ve yorumlar yer almaktadır.

2.1. Makalelerin Adlarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

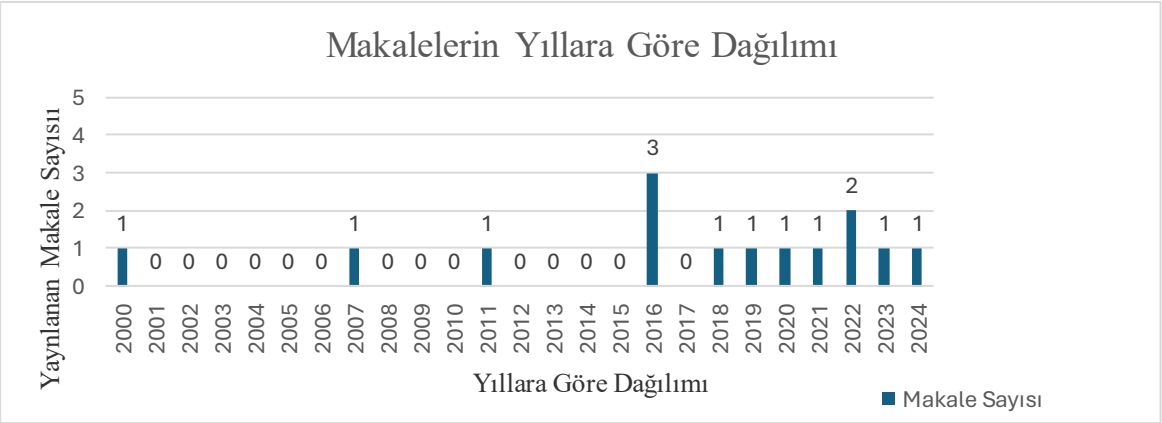
Tablo 8.

Makalelelerin Adları

Tür	Makale Adları	Yılı
Makaleler	Piyano Eğitiminde Bellek -Ezber İlişkisi	2000
	Devlet Konservatuvarları Müzik Bölümü Yaylı çalgılar Anasanat Dalı Öğrencilerinin Enstrüman Çalmada Ezberi Kullanma Durumları (Hacettepe Üniversitesi örneği)	2007
	Piyano Eserlerine Yönelik Analitik Ezberleme Yaklaşımının Etkililiği	2011
	Müziksel Ezber Üzerine Nitel Bir Çalışma	2016
	Keman Eğitiminde Ezber Yöntemine Dayalı Bir Öğretim Programı Önerisi	2016
	Piyano Eğitiminde Görsel Hafızaya Dayalı Ezberleme Teknikleri	2016
	Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarındaki Öğrencilerin Çalgı Çalmada Ezberi Kullanma Durumları Sivas Örneği	2018
	Klasik Batı Müziği İcrasında Literatür Açısından Ezber Olgusu	2019
	Piyano Eğitiminde Zihinsel Çalışma ve Ezberlemenin Önemi	2020
	Füg Formu Özelinde Piyano Müziğini Ezberleme Üzerine Öneriler	2021
	Müzik Eğitimi Anabilim Dalında Gitar Eğitimi Alan Öğrencilerin Gitar Eserlerini Ezberlemeye İlişkin Tutum ve Eğilimleri	2022
	Piyanoda Ezber ve Müzik Bellek Türleri	2022
	Piyano Eğitiminde Eserleri Başlangıç Aşamasından İtibaren Ezberleyerek Çalışmanın Oluşturduğu Teknik ve Müzikal Sorunlar	2023
	Müzikte Ezberlemenin Önemi Üzerine Bir Literatür Çalışması	2024

Tablo 8'de Google akademik arama motorunda "ezber" anahtar kelimesi kullanılarak yapılan tarama sonucunda bilimsel makalelerin adları yer almaktadır. Tabloya bakıldığında ezber konusunda 2000-2024 yılları arasında toplam 14 tane makale tespit edilmiştir. Lisansüstü tezlerde olduğu gibi bilimsel makaleler de ağırlıklı olarak piyano çalgısı ile ilişkilidir. Piyano dışında makale adlarında keman, gitar, yaylı çalgılar, çalma söyleme ve ezberleme tekniklerine de yer verilmiştir**.**

2.2. Makalelerin Yazıldığı Yıllara Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Şekil 2. Makalelerin Yazıldığı Yıllara Göre Dağılımı

Şekil 2'de incelenen bilimsel makalelerin yayınlanma tarihine göre sayısal dağılımı gösterilmektedir. Buna göre en çok 2016 ve 2022 yıllarında ezber yöntemi ile ilgili makaleler yayınlanmıştır. 2000 -2007, 2007 -2011 , 2011-2016 yılları arasında konu ile ilgili makaleye rastlanmamıştır.. 2016 yılından itibaren ezber yöntemi ile ilgili makalelerde bir artış gözlemlenmektedir.

2.3. Makalelerin Yayımlandığı Dergi Adı ve Derginin Niteliğine Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 9.

Makalelerin Yayımlandığı Dergi ve Derginin Niteliğine Göre Dağılımı

Yayımlanan dergi	Derginin Niteliği				Toplam	
	Ulusal		Uluslararası			
İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi	f	%	f	%	f	%
	-	-	1	7,14	1	7,14
Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi	f	%	f	%	f	%
	-	-	1	7,14	1	7,14
Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	f	%	f	%	f	%
	-	-	1	7,14	1	7,14
The Journal of Academic Social Science Studies	f	%	f	%	f	%
	-	-	1	7,14	1	7,14
Sosyal Bilimler Dergisi (The Journal of Social Science)	f	%	f	%	f	%
	-	-	1	7,14	1	7,14
İdil Sanat ve Dil Dergisi	f	%	f	%	f	%
	-	-	1	7,14	1	7,14
Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi	f	%	f	%	f	%
	-	-	1	7,14	1	7,14
EğitimBilimleri Teori, Güncel Araştırmalar ve Yeni Eğilimler	f	%	f	%	f	%
	1	-	-	-	1	7,14
Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	f	%	f	%	f	%
	-	-	1	7,14	1	7,14
Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi	f	%	f	%	f	%
	-	-	1	7,14	1	7,14
Conservatorium	f	%	f	%	f	%
	-	-	1	7,14	1	7,14
Journal of Social and Humanities Science Research	f	%	f	%	f	%
	-	-	1	7,14	1	7,14

Erciyes Akademi	f	%	f	%	f	%
	-	-	1	7,14	1	7,14
Eurasian Journal of Educational Research	f	%	f	%	f	%
	-	-	1	7,14	1	7,14
Toplam	f	%	f	%	f	%
	1	7,14	13	92,85	14	100

Tablo 9'a bakıldığında incelemesi yapılan tüm makalelerin farklı dergilerde yer aldığı görülmektedir. Yayımcı dergilerin nitelikleri bakımından %92,85 oranında uluslararası nitelikte , %7,14 oranında ulusal nitelikte olduğu saptanmıştır.

2.4. Makalelerin Konularına Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 10.

Makalelerin Konularına Göre Dağılımları

Konular	Makaleler		Toplam	
Ezberleme Yöntemleri	f	%	f	%
	2	14,28	2	14,28
Ezber	f	%	f	%
	6	42,85	6	42,85
Müzikte Ezber	f	%	f	%
	2	14,28	2	14,28
Müzikte Bellek Türleri	f	%	f	%
	1	7,14	1	7,14
Analitik Ezberleme Yaklaşımı	f	%	f	%
	1	7,14	1	7,14
Ezberleme Süreci	f	%	f	%
	2	14,28	2	14,28
Toplam	f	%	f	%
	14	100	14	100

Tablo 10 incelendiğinde ezber yöntemi ile ilgili yazılan bilimsel makaleler içerisinde en fazla %42,85,56 oranında "Ezber" konulu makaleler olduğu tespit edilmiştir. Tabloda, ikinci sırada %14,28 oranında "Ezberleme Yöntemleri" ve "Müzikte Ezber" ve "Ezberleme Süreci" konularına ilişkin çalışmalar yer almaktadır. "Müzikte Bellek Türleri" ve "Analitik Ezberleme Yaklaşımı" konulu makalelerin %7,14 oranında olduğu tespit edilmiştir.

2.5. Makalelerin Kullanılan Araştırma Yöntemlerine Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 11.

Makalelerin Kullanılan Araştırma Yöntemlerine Göre Dağılımları

	Makaleler		Toplam	
Nitel	f	%	f	%
	8	57,14	8	57,14

Nicel	f	%	f	%
	6	42,86	6	42,86
Karma	f	%	f	%
	-	-	-	-
Toplam	f	%	f	%
	14	100	14	100

Tablo 11'da ezber yöntemi ile ilgili yazılmış bilimsel makalelerin en fazla %57,14 oranında nitel yöntemler kullanılarak yazıldığı görülmüştür. Tablo incelendiğinde sadece nicel araştırma yöntemleri kullanılarak yazılan makalelerin %42,86 oranında olduğu tespit edilmiştir. Karma yöntemler kullanarak yazılmış herhangi bir makaleye rastlanmamıştır. Buna göre ezber yöntemine ilişkin yapılan tezlerin büyük kısmının %57,14 oranla nitel yöntemlerden yararlanılarak yazılmıştır.

2.6. Makalelerin Veri Toplama Yöntem Ve Araçlarına Göre Dağılımları İle İlgili Bulgular ve Yorumlar

Tablo 12.

Makalelerin Veri Toplama Yöntem ve Araçlarına Göre Dağılımları

	Makaleler		Toplam	
Görüşme	f	%	f	%
	2	14,28	2	14,28
Görüşme-Gözlem	f	%	f	%
	1	7,14	1	7,14
Anket	f	%	f	%
	1	7,14	1	7,14
Deneysel Çalışma	f	%	f	%
	2	14,28	2	14,28
Dokuman Analizi	f	%	f	%
	4	28,57	4	28,57
Literatür Tarama	f	%	f	%
	4	28,57	4	28,57
Toplam	f	%	f	%
	14	100	14	100

Tablo 12 incelendiğinde ezber yöntemine ilişkin yazılmış bilimsel makalelerin en çok %28,57 oranında veri toplama araçlarından "doküman analizi" ve "literatür tarama" kullanılarak

yazıldığı tespit edilmiştir. Tabloya göre "görüşme" ve "deneysel çalışma" veri toplama araçlarının %14,28 oranında kullanıldığı görülmektedir. En az kullanılan veri toplama aracının da %7,14 oranla "görüşme-gözlem" ile "anket" olduğu sonucuna varılmıştır.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu alan araştırması, 1999-2024 seneleri arasında ezber yöntemi ile ilgili yapılan lisansüstü tezler ile 2000-2024 seneleri arasında yayımlanan bilimsel makaleleri farklı değişkenler açısından incelemeyi amaçlamış bir araştırmadır. Bu bölümde, bu amaç doğrultusunda elde edilen bulguların sonuçları ve bu bulgulara dayalı öneriler sunulmaktadır.

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre,

- YÖK Ulusal Tez Merkezi'nin tez tarama sayfasından elde edilen verilere göre; Türkiye'de çalgı eğitiminde ezber yöntemine ilişkin 1999-2024 yılları arasında yazılan 9 lisansüstü tez saptanmıştır. İlgili tezler incelendiğinde bu tezlerin büyük bir çoğunluğunun (n=5) yüksek lisans tezi ve en az sayıda (n=4) doktora tezi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu alanda herhangi bir sanatta yeterlik çalışmasının olmadığı görülmüştür.
- Google arama motorunda yapılan araştırmada elde edilen verilere göre, Türkiye'de ezber yöntemi ile ilgili 2000-2024 yılları arasında yayınlanan 14 bilimsel makaleye ulaşılmıştır. Konu ile ilgili makaleler incelendiğinde, makalelerin büyük bölümünün tespit edilen lisansüstü tezlerin yazarlarına ait olduğu görülmüştür.
- Genel olarak bakıldığında Türkiye'de çalgı eğitiminde ezber yönteminin lisansüstü tezlerdeki ve bilimsel makalelerdeki araştırılma oranının oldukça az olduğu görünmektedir. Önceden ezber yöntemiyle ilgili yapılmış araştırmaların incelenmesine dair herhangi bir yayına ulaşılamadığı için, karşılaştırma yapmak ya da alandaki araştırmalardaki artışı değerlendirmek mümkün değildir. Bu durum, müzik eğitiminde ezber yönteminin ciddi bir araştırma alanı olarak henüz yeterince keşfedilmediğini düşündürmektedir.
- Yapılan araştırmada örnekleme alınan 9 lisansüstü tezin üniversitelere göre dağılımı incelendiğinde en çok Gazi Üniversitesi ile İnönü Üniversitesi bünyesinde gerçekleştirildiği belirlenmiştir. Bu üniversitelerde daha çok lisansüstü tez yapılmış olsa da Türkiye'de Çalgı eğitiminde ezber yöntemi ile ilgili yeterli sayıda araştırma yapılmadığı görülmektedir.
- Çalgı eğitiminde ezber yöntemi ile ilgili lisansüstü tez çalışmalarının enstitü bazında en çok %55,56'lık oranla 5 tanesinin Eğitim Bilimler Enstitüsü, en az ise %11,11'lik oranla 1 tanesinin Fen Bilimleri Enstitüsü, 1 tanesinin de Güzel Sanatlar Enstitüsü bünyesinde yapıldığı tespit edilmiştir. Çalgı eğitiminde ezber yöntemi ile ilgili yapılan lisansüstü çalışmalarda doktora tezlerinin tamamının Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde yapıldığı anlaşılmaktadır.
- Türkiye'de ezber yöntemi ile ilgili yazılmış olan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımına bakıldığında, düzensiz bir dağılım olduğu görülmektedir. 1999- 2006 yılları arasında konu ile ilgili herhangi bir lisansüstü çalışma yapılmadığı, 2019 sonrasında çalgı eğitiminde ezber yöntemi ile ilgili yazılan tez sayısında artış olduğu görülmektedir. 2006- 2019 yılları arasında ezber yöntemine ilişkin çalışmaların düşük seyrettiği tespit edilmiştir. Çalgı eğitiminde ezber yöntemi ile ilgili son olarak 2023

yılında 1 yüksek lisans, 1 doktora tezi olmak üzere toplam 2 tane lisansüstü tez yapıldığı saptanmıştır.

- Google arama motorunda yapılan araştırmaya göre, 2000-2016 yılları arasında Türkiye'de ezber yöntemi ile ilgili yazılmış olan bilimsel makalelerin sayıca az olduğu, 2016 yılından sonra konu ile ilgili 2024 yılına kadar ivme kazandığı saptanmıştır. 2016-2024 yılları arasında çalgı eğitiminde ezber yöntemi ile ilgili 11 bilimsel makaleye ulaşılmıştır. Bu durum, son yıllarda çalgı eğitiminde ezber yöntemi ile ilgili bilimsel çalışmaların artışta olduğunu, konu ile ilgili çalışmaların gerekliliğini ve önemini ortaya çıkarmıştır.
- Çalgı eğitiminde ezber yöntemi ile ilgili hazırlanmış olan lisansüstü tezler, konularına göre incelendiğinde en çok %55,56 oranında çalışma önerisi ile yazıldığı saptanmıştır. %11,11 oranıyla en az çalışmanın program geliştirme ile durum tespiti konularına yapıldığı görülmüştür. Bilimsel makalelerde ise çalışma alanı olarak en çok %42,85 oranıyla ezber, en %7,14 oranıyla Bellek türleri ve Analitik Ezberleme yaklaşımı konularına değinildiği tespit edilmiştir. Buna göre, eğitimin pek çok alanında kabul görmediği bilinen ancak müzik alanında çoğu zaman ihtiyaç duyulan ezber yöntemine yönelik çeşitli çalışma yöntemlerine ihtiyaç olduğu sonucuna varılmıştır.
- Yapılan araştırmada Çalgı eğitiminde ezber yöntemi ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin araştırma yöntemlerinin dağılımlarına bakıldığında, en yaygın olarak %55,56 oranında karma yöntemlere, en az %11,11 oranında nitel araştırma yöntemlerine yer verildiği görülmüştür. Ancak durum bilimsel makalelerde farklılık göstermektedir. Bilimsel makalelerde karma yöntemler yerine ağırlıklı olarak nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır.
- Çalgı eğitiminde Ezber yöntemi ile ilgili yazılmış lisansüstü tezlerde kullanılan veri toplama araçlarından en yaygın olanları anket, deneysel çalışma ve olarak belirlenmiştir. Yapılan tezlerin büyük bir çoğunluğunun deney yapmayı gerektiren konulara sahiptir. Bilimsel makalelerde kullanılan veri toplama araçlarının yoğunlukla literatür tarama ve doküman analizi olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda yapılan tezler deneysel çalışma ağırlıklı, bilimsel makaleler ise literatür tarama ve doküman analizi ağırlıklı olduğu anlaşılmaktadır.

Öneriler

- Ulaşılan lisansüstü tezler ve bilimsel makaleler incelendiğinde, genel olarak Türkiye'de çalgı eğitiminde ezber yöntemi ile ilgili çok az sayıda çalışmanın olduğu tespit edilmiştir. Buna bağlı olarak akademik çalışmalarda ezber yöntemine daha fazla yer verilmesi,
- Üniversitelerin bünyelerinde zamanla lisansüstü eğitim basamaklarının eklenmesi ve bu konudaki artışın göz önünde bulundurulması nedeniyle Çalgı eğitiminde ezber yöntemi ile ilgili yapılan tezlerin yapıldığı üniversitelerin çeşitliliğinin artırılması,
- Çalgı eğitiminde ezber yönteminin literatürde daha derinlemesine incelenmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Anderson, J. R. (1995). *Cognitive Psychology and Its Implications* (4th ed.). New York: Freeman.

Artaç, A. (2021). *Füg Formu Özelinde Piyano Müziğini Ezberleme Üzerine Öneriler.* Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi, 8(75), 2596-2607. http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.2725

Bilgin, N. (2006). *Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi Teknikler ve Örnek Çalışmalar*. Ankara: Siyasal Kitabevi.

Bulut, M. H. (2018). *Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarındaki Öğrencilerin Çalgı Çalmada Ezberi Kullanma Durumları Sivas Örneği*. İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi, Cilt 4.No:2, 1-6.

Çakal, A. C. ve Yiğit, E. F. (2024). *Müzikte Ezberlemenin Önemi Üzerine Bir Literatür Çalışması*. Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi, 14, 1288-1299. https://doi.org/10.51531/korkutataturkiyat.1418512

Çaparlar, C. Ö., & Dönmez, A. (2016). *Bilimsel Araştırma Nedir, Nasıl Yapılır?* Turk Anesteziyoloji ve Reanimasyon Dernegi Dergisi, 44(4), 212–218. https://doi.org/10.5152/TJAR.2016.34711

Duru, E.G.ve Köse, H.S. (2016). *Müziksel Ezber Üzerine Nitel Bir Çalışma*. International Journal of Social Science, Sayı 43, 121-131. http://dx.doi.org/10.9761/JASSS3313

Duru, E.G.ve Köse, H.S. (2016). *Keman Eğitiminde Ezber Yöntemine Dayalı Bir Öğretim Programı Önerisi*. İdil Sanat ve Dil Dergisi, Sayı 24, 24. https:doi.org/10.7816/idil-05-24-08

Eren, S. ve Ece S. (2007). *Devlet Konservatuvarları Müzik Bölümü Yaylı çalgılar Anasanat Dalı Öğrencilerinin Enstrüman Çalmada Ezberi Kullanma Durumları (Hacettepe Üniversitesi örneği)*. Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 24, 167-185. muzikegitimcileri.net.

Eroğlu, Ö. (2011). *Piyano Eserlerine Yönelik Analitik Ezberleme Yaklaşımının Etkililiği.* GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 31, Sayı 2, 569-582.

Fıske, J. (1996). *İletişim Çalışmalarına Giriş*. (S. İrvan, Çev.). Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları

Jelen. B.ve Ökdem E. (2022). *Piyanoda Ezber Ve Müzik Bellek Türleri.* Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı 58, 393-409. http://dx.doi.org/10.29228/SOBIDER.62714

Kudatgobilik, S. (2019). *Klasik Batı Müziği İcrasında Literatür Açısından Ezber Olgusu.* Konservatorium,İstanbul University Press, 6,1, 91-103. https://doi.org/ 10.26650CONS2019-0002

Özer, B. (2020). *Piyano Eğitiminde Zihinsel Çalışma ve Ezberlemenin Önemi.* Harun Şahin (Ed.).Eğitim Bilimleri Teori, Güncel Araştırmalar Ve Yeni Eğilimler, s:23-43., Iwpe.

Subaşı, G. (1999). *Bilişsel Öğrenme Yaklaşımı- Bilgiyi İşleme Kuramı*. Mesleki Eğitim Dergisi, 1 (2), 27-36.

Tay, B. (2005). *Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Öğrenme Stratejileri.* Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 6, Sayı 1, 209-225.

Tufan, S. (2020). *Piyano Eğitiminde Bellek Ezber İlişkisi.* Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1, 185-190.

Tunçkılıç, M. ve Yokuş T. (2022). *Müzik Eğitimi Anabilim Dalında Gitar Eğitimi Alan Öğrencilerin Gitar Eserlerini Ezberlemeye İlişkin Tutum ve Eğilimleri.* Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi, 8(1), 62-81. https://doi.org/10.30855/gjes.2022.08.01.005

Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar*. (Genişletilmiş İkinci Baskı). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları

Wach, E. (2013). *Learning About Qualitative Document Analysis*. Institute of Development Studies , Ids Practıce Paper In Brıef 13, AUGUST 2013. 1-9.

Yiğit, E.F. (2023). *Piyano Eğitiminde Eserleri BaşlangıçAşamasından İtibaren Ezberleyerek Çalışmanın Oluşturduğu Teknik Ve Müzikal Sorunlar*. Erciyes Akademi, 37(4), 1517-1534. https://doi.org/10.48070/erciyesakademi.1328515

Yücetoker, İ. (2016). *The Visual Memory-Based Memorization Techniques in Piano Education.* Eurasian Journal of Educational Research, 65, 111-128.